

## **ROZWÓJ TWOJEGO DZIECKA (SŁUCH, MOWA I ROZWÓJ ZDOLNOŚCI JĘZYKOWYCH)**

### **Od urodzenia do 8 tygodni**

- Dziecko boi się nagłych głośnych dźwięków, jak klaskanie lub trzaskanie drzwiami.
- Na głośne dźwięki reaguje mruganiem, przestaje ssać lub zaczyna płakać.
- W przypadku rozlegających się nagle i trwających dźwięków dziecko nieruchomieje, wygląda, jakby słuchało i może zwrócić się w kierunku źródła dźwięku.

### **9-16 tygodni**

- Na dźwięk znajomego głosu dziecko cichnie lub uśmiecha się, nawet wówczas gdy nie widzi osoby mówiącej. Zwraca wzrok lub głowę w kierunku, z którego dochodzi głos. Wykazuje ożywienie takimi dźwiękami, jak głosy czy kroki.
- Podczas czuwania wydaje delikatne odgłosy. Głuży i gaworzy.

### **5-9 miesięcy**

- Wydaje śpiewne dźwięki i odgłosy przypominające śmiech, np. a-a, muu, guu, daa, arhuu, adah.
- Natychmiast odwraca się w kierunku, z którego dochodzą znajome głosy w pomieszczeniu lub bardzo cichy dźwięk po każdej ze stron (o ile nie jest zbyt zaabsorbowane innymi rzeczami).
- Przysłuchuje się uważnie znajomym codziennym odgłosom i szuka wzrokiem źródła bardzo cichych dźwięków rozlegających się poza polem widzenia. Wydaje dźwięki wyrażające życzliwość lub irytację.
- Gaworzy, np. 'da da da', 'ma ma ma', 'ba ba ba'. Przyjemność sprawia mu odpowiadanie innym osobom głośnym i śpiewnym gaworzeniem. Zaczyna naśladować dźwięki wydawane przez innych, jak kaszel czy cmokanie.

### **9-12 miesięcy**

- Reaguje w pewnym stopniu na dźwięk swojego imienia.
- Gaworzy głośno, często wydając zrytmizowane dźwięki przypominające prostą rozmowę.
- Reaguje na słowa typu "nie" lub "pa pa", nawet wówczas gdy osoba mówiąca jest poza zasięgiem wzroku i dziecko nie widzi jej gestów.
- Macha rączką w odpowiedzi na słowa "pa pa" i klaszcze w dłonie.
- Około 12 miesiąca życia dziecko może wypowiadać 1 lub 2 słowa.

### **1-2 lata**

- Około 15 miesiąca życia wydaje wiele przypominających mowę odgłosów. Prawidłowo używa od 2 do 6 zrozumiałych słów, np. "miś", kiedy widzi lub chce dostać misia.
- Około 18 miesiąca życia podczas zabawy wydaje zrytmizowane dźwięki przypominające prostą rozmowę. Używa od 6 do 20 zrozumiałych słów. Wykonuje proste polecenia, np. "pokaż bučki".
- Odnajduje i wskazuje elementy na obrazkach w książeczkach na hasło "znajdź" i "pokaż". Przeglądając książeczkę, przewraca strony pojedynczo.
- Około 24 miesiąca życia prawidłowo używa co najmniej 50 zrozumiałych słów. Składa proste zdania z co najmniej 2 słów, np. "Jeszcze mleczka". Dołącza się do recytacji rymowanek i piosenek dla dzieci. Mówi samo do siebie podczas zabawy; wypowiedzi mogą być niezrozumiałe dla innych.

## **2-3 lata**

- Około 30 miesiąca życia używa co najmniej 200 zrozumiałych słów. Używa zaimków, np. "ja", "mi", "ty". Używa zdań, choć wielu z nich brakuje jeszcze prawidłowej budowy. W trakcie zabawy mówi samo do siebie. Zadaje pytania. Potrafi wyrecytować kilka rymowanek.
- Około 36 miesiąca życia używa dużej liczby słów, które są całkowicie zrozumiałe dla osób osłuchanych z dzieckiem.

## **3-5 lat**

- Mowa jest zrozumiała nawet dla osób nieosłuchanych z dzieckiem. Około 4 - 5 lat dziecko mówi całymi zdaniami, w większości poprawnymi pod względem gramatyki i kolejności słów.

Na podstawie:

B. McCormick, Children's Hearing Assessment Centre, Nottingham, UK – 'Can Your Baby Hear You?' (1982)

Mary D. Sheridan – 'Birth to Five Years' (1997)

Tłumaczenia niniejszej ulotki na inne języki można wyświetlić i pobrać pod następującym adresem:

<http://www.publichealth.hscni.net/publications/newborn-hearing-screening>

Reproduced by the Northern Ireland Newborn Hearing Screening Quality Management Group

**January 2015**